

Procesy metropolizacji należą niewątpliwie do najważniejszych sił kształtujących współczesną przestrzeń społeczno-gospodarczą Polski, stąd poznanie ich uwarunkowań, mechanizmów i skutków ma ogromne znaczenie zarówno poznawcze, jak i praktyczne z punktu widzenia polityki rozwoju oraz polityki przestrzennej.

Czytelnik znajdzie w publikacji między innymi oryginalne rozważania na temat polityki rozwoju w miejskich obszarach funkcjonalnych oraz koncepcji zarządzania obszarami metropolitalnymi, przegląd metod i problemów delimitacji tych obszarów, a także analizę poziomu i dynamiki rozwoju społecznego i gospodarczego oraz przemian przestrzennych strefy podmiejskiej i metropolitalnej. Zaletą większości rozdziałów jest osadzenie diskutowanych zagadnień w szerszym kontekście literatury przedmiotu. Autorzy wykorzystują różne źródła danych i wskaźniki statystyczne oraz metody analizy. Zainteresowani czytelnicy, zarówno ze świata akademickiego, jak i samorządowcy, znajdą tu również bogaty materiał faktograficzny, ilustrujący stan różnych zjawisk oraz procesów w gminach i powiatach Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego przedstawiony w formie zestawień tabelarycznych, wykresów i materiałów kartograficznych.

Publikacja pt. Społeczno-ekonomiczne przemiany w strefie podmiejskiej miast - studium przypadku Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego stanowi zróżnicowany i interesujący zbiór opracowań poświęconych ważnej problematyce uwarunkowań, mechanizmów i skutków procesów przemian zachodzących w strefie metropolitalnej (podmiejskiej) na przykładzie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego. Zagadnienia podjęte przez autorów są istotne zarówno z poznawczego, jak i praktycznego punktu widzenia polityki krajowej, regionalnej i lokalnej. Zakres analizowanych zagadnień jest bardzo szeroki i może zainteresować szersze grono czytelników.

Prof. dr hab. Bolesław Domański
Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej
Uniwersytet Jagielloński

Wstęp 9

Rozdział 1

Problemy integrowania polityki rozwoju w miejskich obszarach funkcjonalnych – Tadeusz Kudłacz 15

1.1. Uwagi wprowadzające 15

1.2. Istota i specyfika obszarów funkcjonalnych 15

1.3. Integracja w kontekście polityki rozwoju – istota, przesłanki i rodzaje 18

1.4. Kierunki i płaszczyzny integracji polityki rozwoju w miejskich obszarach funkcjonalnych (MOF) 22

Bibliografia 28

Rozdział 2

Problemy delimitacji obszarów metropolitalnych na przykładzie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego – Piotr Serafin, Andrzej Woźniak, Bernadetta Zawilińska 29

2.1. Wprowadzenie 29

2.2. Metropolie, procesy metropolizacji, funkcje obszarów metropolitalnych i ich definiowanie 30

2.3. Przegląd wybranych delimitacji Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego 34

2.4. Wnioski wynikające z analizy przykładowych delimitacji obszaru metropolitalnego Krakowa 48

Bibliografia 51

Rozdział 3

Uwarunkowania i konsekwencje odmiennych koncepcji zarządzania obszarami metropolitalnymi – przypadek Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego – Aleksander Noworól 55

3.1. Wprowadzenie 55

3.2. Miejski obszar funkcjonalny, jako organizacja terytorialna – determinanty 56

3.3. Zbiektywizowane uwarunkowania modeli zarządzania miejskimi obszarami funkcjonalnymi (MOF) 57

3.4. Perspektywy teoretyczne, determinujące modele zarządzania MOF 59

3.5. Strategiczny wybór modelu zarządzania MOF i spodziewane konsekwencje dla KOM 62

3.6. Wnioski 65

Bibliografia 65

Rozdział 4

Przemiany użytkowania ziemi w strefie podmiejskiej Krakowa w okresie przemian strukturalnych – Bogusław Luchter 69

4.1. Wprowadzenie 69

4.2. Pojęcie strefy podmiejskiej 70

4.3. Strefa podmiejska Krakowa i jej zasięg w świetle dotychczasowych badań 73

4.4. Przemiany użytkowania ziemi w wybranych fragmentach strefy 85

4.4.1. Wprowadzenie 85

4.4.2. Przeobrażenia w zachodniej i południowej części strefy 88

4.4.3. Przekształcenia we wschodniej części strefy podmiejskiej na terenie Krakowa 96

4.5. Perspektywy zmian zachodzących w strefie podmiejskiej Krakowa z punktu widzenia użytkowania ziemi 100

4.6. Wnioski 102

Bibliografia 104

Rozdział 5

Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego na tle wybranych obszarów metropolitalnych w Polsce – Patrycja Brańska 107

5.1. Wprowadzenie 107

5.2. Krakowski Obszar Metropolitalny na tle wybranych obszarów metropolitalnych w Polsce – analiza porównawcza 111

5.3. Wnioski 117

Bibliografia 118

Rozdział 6

Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym w latach 2003-2013 – Agnieszka Petryk, Andrzej Woźniak 119

6.1. Wprowadzenie 119

6.2. Cel i metodyka badań 120

6.3. Charakterystyka obszaru badawczego 120

6.4. Dyskusja wyników 121

6.5. Wnioski 130

Bibliografia 131

Rozdział 7

Następstwa ekonomiczne efektu urban sprawl – Artur Hołuj, Piotr Lityński 133

7.1. Podstawy teoretyczno-metodologiczne oceny zależności pomiędzy urban sprawl a kondycją gospodarki lokalnej 133

7.2. Wyniki analiz relacji pomiędzy procesem urban sprawl a kondycją gospodarki lokalnej 138

7.3. Interpretacja analiz i wnioski 142

Bibliografia 145

Rozdział 8

Proces urban sprawl w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – pomiar i analiza zjawiska – Artur Hołuj, Piotr Lityński 147

8.1. Analiza jakościowa i ilościowa przestrzeni Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego 147

8.2. Metodologia prowadzonych badań 148

8.3. Uwarunkowania przestrzenne i komunikacyjne Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego 154

8.4. Wnioski 165

Bibliografia 167

Rozdział 9

Przemiany ludnościowe i gospodarcze w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – Patrycja Brańska, Piotr Serafin 169

9.1. Wprowadzenie	169
9.2. Ruch naturalny i saldo migracji w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym	170
9.3. Zmiany składowych przyrostu naturalnego w latach 1999-2014 w obszarze metropolitalnym	171
9.4. Migracje na terenie KOM w latach 1999-2014	174
9.5. Typologia przyrostu rzeczywistego dla gmin w obszarze metropolitalnym	177
9.6. Przemiany ludnościowe w KOM – uwagi podsumowujące	181
9.7. Rynek pracy w obszarze metropolitalnym	182
9.8. Rozwój przedsiębiorstw w obszarze metropolitalnym	185
9.9. Dochody gmin KOM	188
9.10. Przemiany gospodarcze w KOM – uwagi podsumowujące	189
Bibliografia	190

Rozdział 10

Infrastruktura reklamowa a reklama internetowa podmiotów gospodarczych w kształtowaniu wizerunku miejscowości – studium przypadku Zabierzowa – Karol Kwiatek 193

10.1. Wprowadzenie	193
10.2. Cel i zakres badań	195
10.3. Inwentaryzacja nośników reklamowych w przestrzeni publicznej	199
10.4. Inwentaryzacja reklamy internetowej podmiotów gospodarczych	201
10.5. Inwentaryzacja podmiotów gospodarczych w oficjalnych bazach danych	202
10.6. Analizy przestrzenne w kształtowaniu wizerunku miejscowości	203
10.6.1. Przestrzenne rozmieszczenie firm w Zabierzowie	204
10.6.2. Rodzaje podmiotów gospodarczych w Zabierzowie	205
10.6.3. Rodzaje podmiotów gospodarczych a powierzchnia nośników reklamowych	208
10.6.4. Łączenie baz danych	211

10.7. Wnioski 212

Bibliografia 213